

64946

VERUJEM
V
ODPUŠCENJE GREHOV.

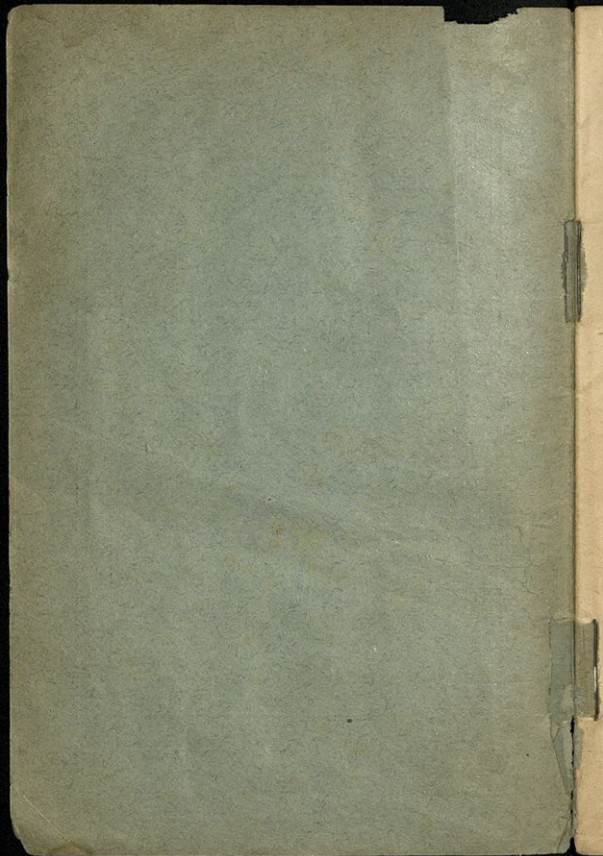
(RAZGOVOR.)

V BUDAPEŠTI.

Založil: P. Gladišchefsky, knjigotržec,
V., Alkotmány-utca 16.

1898.

Verujem v odpuščenje grehov.

(Razgovor)

V Jezusu Kristusu imamo re-
šenje, po krvi Njegovi, odpu-
ščenje grehov, po bogastvu milosti
Njegove. Efež. 1, 7.

Juan Zuhovary

V Budapešti.

Založil: P. Gladischefsky, knjigotržec, Alkotmány-utca 16.

1898.

64946

Tiskarna V. Hornyánszkega.

Verujem v odpuščenje grehov.

(Razgovor.)

Pa sem res vesel, da se mi ni treba bati pekla, kjer mora človek v večnem trpljenju živeti, kjer — kakor so oni dan rekli „gospod“ — „njihov črv ne umrje, in ogenj ne ugasne“, reče *Janez* svojemu sosedu *Tonetu*.

Tone: Ali nimaš nič grehov, da se ti ne bi bilo treba v večnosti ničesar bati?

Janez: Kaj pa misliš? Nisem sicer poseben hudodelnik, toda grehov imam vendar-le dosti. Grešniki smo si.

Tone: Potem je pa treba, da se bojimo večnosti in božje sodbe. Pred Bogom tudi najpobožnejši ni čist. Ako se hočemo rešiti pekla, mislim, da moramo zadobiti odpuščenje svojih grehov.

Janez: Saj ga lahko dobiš. Če se odkrito-srčno spoveš, dobiš odvezo, in potem je vse dobro: pekla se ti ni treba bati, kakor se ga tudi jaz ne bojim.

Tone: Tako se navadno misli, pa jaz nič kaj ne verjamem. Jaz že dolgo časa nisem bil pri spovedi, ker sem spoznal, da spoved ni ustanovljena od Kristusa in njegovih apostolov.

Janez: Kaj? Kaj govoriš? Kako si upaš trditi, da spoved ni od Kristusa? Ali si morda bolj učen, kakor naš „gospod“, ki nas uče, da je spoved ali zakrament sv. pokore od Kristusa?

Tone: Tega pa že ne verjamem. Hočem ti tudi dokazati, da ni tako, kakor ti misliš.

Janez: Sem radoveden, kako boš to dokazal.

Tone: Povej mi torej, kaj je prva dolžnost tistega, ki je grešil in se svojih grehov kesa?

Janez: Mora se „vsaj enkrat v letu“ pokazati „gospodu“ v spovednici, in tam priznati vse svoje smrtne grehe, da od njega dobi odpuščenje.

Tone: Jaz pa mislim, da je naša prva dolžnost, če smo grešili, iti naravnost k Bogu, priznati svoj greh in ga prositi za odpuščenje. To pa ne „vsaj enkrat v letu“, ampak pri vsaki priložnosti, kedarkoli smo grešili. In naša druga dolžnost je, si z božjo pomočjo prizadevati, da se več v tisti greh ne povrnemo. Seveda, če smo se svojim grehom dali pohujšanje, ali pa storili kako škodo svojemu bližnjiku, moramo to tudi popraviti.

Janez: Kako pa prideš k Bogu, ker ga zdaj ni več na svetu kakor svoje dni? Mesto njega nam zdaj duhovniki odpuščajo grehe. Dobili so to oblast od apostolov in po njih od Kristusa. Saj veš, da je rekel apostolom: „Prejmite sv. Duha! katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni; in katerim

jih boste zadržali, so jim zadržani.“ Zdaj ti bo pač jasno, da se moramo duhovnikom spovedovati?

Tone: To mi ni čisto nič jasno. Kristus je svojim učencem sicer dal oblast grehe v Njegovem imenu odpuščati, pa nikoli ni ukazal, da bi se jim verniki svojih grehov natančno spovedovali. Jaz mislim, da bi nam mogli duhovniki odpuščati grehe tudi brez tajne spovedi.

Janez: To pa ne gre. Ker mašniki niso vsegavedni, bi ne vedeli, ali nam zamorejo grehe odpustiti ali zadržati, če se jim jih ne spovemo.

Tone: Apostoli tudi niso bili vsegavedni, in vendar niso zahtevali, da bi se jim ljudje spovedovali. Kajti k odpuščanju grehov ni neogibno potrebno, da bi kdo našteval svoje grehe. Poglavitna stvar je, da se človek svojih grehov *kesa* in se hoče popolnoma spreobrniti. Če je temu tako, potem je dolžnost Kristusovih služabnikov, takemu človeku povedati, da so mu grehi po Kristusovem zasluženju odpuščeni.

Janez: Spovednica, recimo, je sodišče, in spovednik je sodnik. Sodnik pa mora vedeti, v čem je kdo prelomil postavo; drugače ne more soditi. Treba je torej, da se grešnik sam obtoži spovedniku.

Tone: Spovednik se sicer prav dobro da primerjati sodniku, toda vpraša se, če je

Kristus kake sodnike svoje cerkvi postavil. Apostoli so o tem drugače mislili. V Ap. dej. 10, 42 beremo: „Kristus nam je ukazal, naj oznanjujemo ljudstvu in pričamo, da je *On od Boga postavljeni sodnik živih in mrtvih*.“ — Apostol Pavel piše Rimljanom: „Za to je Kristus umrl in vstal in zopet oživel, da *gospoduje nad živimi in nad mrtvimi*. Ti pa, zakaj sodiš brata svojega? ali tudi ti, zakaj zaničuješ brata svojega? Saj se bomo vsi postavili pred sodiščem Kristusovim, in vsak izmed nas bo za-se odgovor dajal Bogu“ (Rimlj. 14, 9—12.). Ker bomo torej vsi enkrat sojeni od Kristusa samega, in ker On nikomu ni izročil svoje sodniške oblasti, ni prav, če smatramo duhovnike za svoje sodnike. Potem tudi ni prav, če se jim obtožujemo za to, da bi dobili od njih odpuščanje.

Janez: Vendar pa morajo duhovniki nekaj imeti, po čemer bi spoznali, ali se resnično kesamo ali ne. Spovedovanje grehov je nekaj tacega, po čemer spovednik prav lahko spozna naš kes in trden sklep, nič več ne grešiti.

Tone: Seveda, Gospodovi služabniki morajo nekaj imeti, po čemer spoznajo, komu naj odpuščanje grehov v imenu Jezusovem priznajo, komu pa ne. Kristus je svojim učencem nekaj tacega tudi dal. Rekel je namreč: „*Prejmite sv. Duha*: katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni itd.“ Sv. Duh je usposobljal apostole in druge Kristusove služabnike, da so

bili zmožni, oznanjevati odpuščenje grehov kesanim, in zadržati grehe neskesanim grešnikom. Notranji glas sv. Duha jim je v vsakem slučaju kazal, kako naj ravnajo. Zato tudi niso tirjali, da bi jim kdo našteval svoje grehe.

Janez: Zdi se mi nekako čudno, da spoved zavračaš in trdiš, da niso apostoli nikoli tirjali, da bi se jim ljudje spovedovali. Sv. Jakob pa vendar piše: »Pripoznavajte jeden drugemu svoje grehe in molite jeden za drugega, da boste ozdravljeni.« (Jak. 5, 16.).

Tone: Sv. Jakob pa ne piše: „Pripoznavajte (ali spovedujte) svoje grehe *duhovniku*“ — ampak: „*jeden drugemu*“. Greh je dušna bolezen; kedar pademo v greh, smo, recimo, bolni. Tedaj je treba, da se obrnemo do zdravnika naših duš, Jezusa Kristusa, in da pri vzamemo še drugih bratov, da bi z nami in za nas molili. Tajiti greh je nevarno, kakor če kdo taji bolezen. Posebno pa, če smo se pregrešili proti bližnjiku, je naša dolžnost, tega ne tajiti, ampak iti k njemu in svoj greh mu pripoznati. Takšno „spoved“ je hotel sv. Jakob, ko je one besede pisal.

Janez: A jaz mislim, da niso vsi kristjani zmožni, nam v dušnih naših boleznih pomagati; zato je vendar-le bolje, da opravljajo to službo le nekaterniki, recimo, duhovniki. Čemu pa jih imamo, če ne za to, da k njim prihajamo in se jim po besedah sv. Jakoba spovedujemo?

Tone: Res je, da niso vsi kristjani za to, da bi drug drugemu svoje grehe pripoznavali. Gotovo pa je tudi, da najdeš med njimi takega pobožnega, izkušenega vernika, kateremu moreš še bolj zaupati svoje dušne težave, kakor duhovniku; kateremu tudi lahko priznaš svoje grehe, da on s teboj in za tebe moli. In če ne bi našel nikogar, nisi zaradi tega že zgubljen. „Jezus Kristus je včeraj in danes in na veke taisti.“ Kakor je svoje dni sprejemal grešnike, tako da so ga imenovali „prijatelja grešnikov“, tako hoče tudi dandanes sprejeti vsakega, ki ga prosi za odpuščanje grehov. Ko se bližamo Jezusu, treba nam ni nobenega posredovalca. Seveda je dobro in koristno, če imamo kake prijatelje, ki nas, takorekoč, nosijo k Jezusu, kakor so svoje dni štiri možje prinesli mrtvoudnega k njemu. „In ker niso našli, kako bi ga radi množice prinesli k Jezusu, šli so na streho, odkrili jo nad njim in skozi luknjo spustili v sredo pred Jezusa posteljo, na kateri je mrtvoudni ležal. Ko je pa Jezus videl njih vero, reče mrtvoudnemu: „Zaupaj, sin! tvoji grehi so ti odpuščeni“. In potem ga je ozdravil. — Duhovniki bi nas morali prav za prav privedi k Jezusu, kakor so to storili oni štirji možje v evangelju, in Ga prositi, da nas ozdravi.

Janez: Spoved pa je jako stara navada. Že prvi kristjani so se spovedovali; kajti v

apostolskem dejanju (19, 18) beremo: „Mnogi izmed teh, ki so postali verniki, prišli so, in izpovedali in oznanili svoja dela“.

Tone: Da je bila spoved v navadi že za časa apostolov, ne dá se nikakor s temi besedami dokazati. Treba je pomisliti:

1. da se o tistem spovedovanju poroča kot o nečem *posebnem, nenavadnem*, zato namreč, da bi se pokazal vpliv milosti božje. Tako se tudi v sledečem stavku pripoveduje, da so mnogi skupaj znesli bukve in sežgali jih pred vsemi. In vendar nihče ne bo trdil, da se je kaj takega tudi drugod dogajalo, ali pa da je bila splošna navada med kristjani, sežigati poganske bukve vpričo apostolov.

2. Ono spovedovanje vernikov je bilo *popolnoma prostovoljno*. Apostol Pavel jim ni bil ukazal: „Pridite se spovedovat!“ Verniki prihajali so sami od sebe. O svojih delih, ki so jih storili kot pogani, pripovedovali so za to, da bi povelicevali Jezusa Kristusa, ki jih je od takih del rešil in očistil.

3. Ono spovedovanje *ni bilo tajno*, sv. Pavlu ali kakemu drugemu „duhovniku“ na uho, ampak bilo je očitno v družbi vernikov in drugih poslušalcev besede božje.

4. Ne pripoveduje se nam: *Vsi* so se izpovedali — ampak: „*Mnogi* izmed teh, ki so postali verniki, prišli so in izpovedali svoja dela“. Razvidno je torej, da so *le nekaterniki* tako ravnali.

5. Tudi ne beremo, da bi jim apostol Pavel *kot namestnik božji dajal odvezo*, ali pa *nalagal kako pokoro*. Kaj tacega počenjati niso si sv. apostoli nikoli drznili.

Janez: Misliš torej, da sploh ni naša dolžnost spovedovati se duhovniku?

Tone: Jaz se držim tega, kar je Kristus in kar so njegovi apostoli učili. Ker pa niti Kristus, niti sv. apostoli niso ničesa o *tajni spovedi* — duhovniku na uho — povedali, zato tudi k spovedi ne hodim. A vendar se svojih grehov spovedujem. Pripoznavam v vsaki molitvi Bogu svoje grehe in ga prosim, da bi mi zaradi Kristusovega zaslužnja odpustil. V časih pa tugi grem k nekemu vernemu kristjanu, da po besedah sv. Jakoba eden drugemu svoje grehe pripoznavava in eden zu družega moliva. Šel bi tudi s tem namenom k duhovniku, a žal, da nikogar izmed njih ne poznam, ki bi hotel z menoj po sv. evangelju ravnati; ki bi se namreč proti meni ne obnašal kot namestnik božji, ampak ki bi se postavil na toisto stopinjo z menoj — to se pravi, ki bi si bil svest, da je tudi on ubog grešnik kakor jaz, in da mu je treba milosti božje kakor meni. — Ob nedeljah in tudi drugih dneh zbiramo se vsi, ki smo istega mišljenja. Pri takih zborovanjih pripoznavamo vsi svoje grehe Bogu, molimo za-se med seboj in vemo, da je Kristus med nami, kakor je obljubil: „Kjer sta dva ali kjer so

trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz v sredi med njimi“.

Janez: Ali torej ne veruješ, da so duhovniki namestniki božji in da imajo oblast odpuščati grehe?

Tone: Kristus ne potrebuje nobenih namestnikov, ker je kot Bog povsod pričujoč in je nam tudi obljubil: „Jaz sem z vami vse dni do konca sveta“. Enega namestnika je sicer postavil in poslal, namreč sv. Duha, ki uči, vodi in posvečuje vse vernike. Če je torej Kristus z nami po svojem sv. Dubu, čemu pa še drugih namestnikov? Pa o tem se bova še drugopot pogovarjala.

Pravi Gospodovi služabniki imajo dolžnost in oblast, pokornim grešnikom oznanjati *v imenu Jezusa Kristusa* odpuščanje grehov; nepokornim in trdovratnim pa oznanjevati božjo pravico in jezo nad vsakim grehom, in jim njih grehe v imenu Jezusovem kot zadržane t. j. neodpuščene predočevati. A pri tem se ne smejo ravnati po svojih mislih, ampak le po Kristusovih ukazih in po podučevanju sv. Duha.

Postavimo, na primer, da si ti veleposestnik. Imaš na svojem posestvu mnogo najemnikov, ki so ti že dolgo časa dolžni denarjev, nekateri več, nekateri manj. A enkrat — na svoj godovni dan — porečeš: „Danes bom vse dolgove odpustil tistim najemnikom, ki jim je žal, da so mi tako dolgo dolžni in ki se hočejo zanaprej poboljšati“. Pošlješ torej

svojega hlapca, da hodi in oznanja po vaseh popustitev dolgov. Tvoj hlapec gre. Ko pride v prvo vas, ravna zvesto po tvojem ukazu; tudi še nekoliko v drugi vasi. Ko pa pride v tretjo vas, ne hodi več okrog, da bi oznanjal posameznim dolžnikom veselo sporočilo, ampak stopi v neko hišo in reče: „Zdaj pa pridite sem, dolžniki! Kdor se svojih dolgov skesano obtoži in natančno pove, koliko je dolžan, — temu odpustim; a stvar še ne bo končana: dolžnik mora dati tudi nekaj zadostila ali povračila gospodu“. — Kaj bi ti rekel temu hlapcu? Rekel bi: „Kaj ti je mar, koliko je kdo dolžan? Če ti to kdo prostovoljno pove, naj bo. A nimaš pravice, da bi to tirjal. Tvoja dolžnost je oznanjevati popustitev v mojem imenu; in če bi kdo o tem dvomil, ga zagotoviti, da je resnično. Zadostila ali povračila ne potrebujem in ne tirjam. Ali je mar tirjaš za svoj lastni žep?“

Tako se je godilo s Kristusovim poročilom o odpuščanju grehov. Apostoli so svojo nalogo zvesto opravljali. Pa nekateri njih nasledniki so že nekoliko samovoljneje ravnali; sledeči jim namestniki pa so do čista zgubili pravo pot. Tako je prišlo tekom časa do tajne spovedi.

Janez: Govori torej, kako je do tega prišlo.

Tone: V krščanski cerkvi prvih stoletij se je pripoznavanje grehov opravljalo javno pred celim zborom. Bila je to javna spoved Bogu

samemu. Seveda so prvi kristjani po navodilu sv. Jakoba tudi eden drugemu svoje grehe pripoznavali; če se je drug proti drugemu pregrešil, so si tudi po ukazu Kristusovem med seboj odpuščali (Mat. 18, 35.). Kakih „pooblaščenih mašnikov“, ki naj bi vernikom odvezo dajali, sploh ni bilo. Takrat se je posebno gledalo na to, da niso le verovali krščanskih resnic, ampak da so tudi krščanski živeli. Če se je kdo pregrešil, bil je opomnjen in posvarjen od drugih bratov, ali pa od predstojnikov cerkve (Mat. 18, 15–17.). Če pa je svoje pohujšljivo življenje vendarle nadaljeval, bil je izobčen iz cerkve. Ako se je skesal in spreobrn timer, mogel je zopet postati ud cerkve. A prej moral je svoj greh pripoznati javno pred zbrano občino. Potem šele je bil sprejet v cerkveno družbo. Posebno tisti, ki so za časa preganjanj zatajili svojo vero, bili so ostro kažnjeni. Nekaterniki jih niti hoteli niso sprejeti v občestvo vernikov.

Okoli l. 250 je bilo število takih spokorjencev, ki so spet hoteli postati udi cerkve, jako veliko, tako da cerkvenim predstojnikom ni bilo mogoče, vsakega posebej zaslišati. Nastavili so torej tako imenovanega „starejšino za spokorjence“. Vsak spokorjenec, ki je želel postati ud cerkve, moral se je najprej oglasiti pri tem starejšini; ako njegov greh ni bil preveč pohujšljiv za javnost, mogel

ga je očitno priznati, in potem šele je bil sprejet v cerkev.

A že l. 390 odpravil je škof Nektarij v Carigradu urad „starejšin za spokorjence“ in s tem tudi početek tajne spovedi. Vzrok temu je bilo pohujšanje nekega starejšine napram neki plemeniti gospej. Pohujšanje je bilo tem večje, ker se je stvar zgodila v cerkvi. Sleherno tajno spovedovanje je bilo takoj v celi vzhodni cerkvi prepovedano. Nektarij določno pravi: „Prepušča se vsakemu, da se po vzpodbuji svoje vesti udeleži svetih skrivnostij“. Iz tega in iz drugih izrekov cerkvenih očetov je jasno, da takrat spovedi pred duhovnikom še nikakor niso smatrali za božjo napravo. Sv. Jeronim pravi, razlagaje besede sv. Matveja 16, 19., da Bog ne tirja duhovnike sodbe, ampak skesanega življenja. Sv. Avguštin pravi: „Kaj mi je do ljudi, da bi oni slišali mojo spoved, kakor da bi mogli ozdraviti mojo bolezen“. Sv. Janez Zlatoust pravi: „Ne silim te, da odkrivaš svoje grehe ljudem; odkrij svojo vest Bogu“. Sploh so očetje učili, da pravica odpuščanja grehov ne pristaja nikomur drugemu, kakor Bogu samemu.

Še v srednjem veku je bilo obče mnenje, da duhovniki skesanim grešnikom *le označujejo* odpuščanje grehov, in da njih razsodba ni vsakokrat razsodba božja. Tako na primer pravi Peter Lombard v dvanajstem stoletju: „Le Bog odpušča in zadržuje grehe.

Duhovnikom ne daje te pravice. Dal jim je le pravico razvezati in zvezati t. j. oznanjevati, da so grehi odpuščeni ali pa zadržani. A Bog se ne ravna vselej po razsodbi cerkve, ki včasih ali drzno ali nevedno razsoja“.

Prvi, ki je začel tirjati spoved duhovniku na uho, bil je škof Chrodegang v Metz u l. 763. Toda takrat se tajna spoved še ni splošno v cerkvi vpeljala. Prišla je v navado le v samostanih. Šele l. 1215 je lateranski cerkveni zbor zapovedal, da se „mora vsak kristjan, kateri je k pameti prišel, vsaj enkrat v letu svojemu dušnemu pastirju spovedati“. Tridentinski zbor (l. 1545—1563) je vse posameznosti določil, in je tudi nad vsemi, ki so drugih mislij, izrekel svoj grozni: „Proklet bodi!“

To je torej kratka zgodovina tajne spovedi. Početkom se je verovalo v odpuščanje grehov samo po Jezusu Kristusu in zaradi Njegovega zasluženja; zdaj pa se uči, da ni mogoče dobiti odpuščanja brez posredovanja duhovnikov. Početkom so Gospodovi hlapci opominjali ljudi: „Spravite se z Bogom po Jezusu Kristusu!“ Zdaj pravijo duhovniki: „Le pridite k nam! Mi imamo oblast odpustiti grehe, spovedujte se nam, zanašajte se na nas, potem bo vse dobro!“

Janez: No, kaj pa na tem, naj je bila spoved v prvem ali v trinajstem stoletju vpeljana? Saj je vendar-le dobra in koristna

naprava. Kajti če bi ne bilo spovedi, bi mnogi ljudje prav nič ne marali za božje zapovedi, in bi predrzno in lahkomišno nakladali greh na greh.

Tone: Jaz mislim, da v kristjanski cerkvi ne more biti nič dobrega in koristnega, kar ni ustanovljeno po besedi božji in po navodilu sv. Duha. Težko pa je dokazati, da spoved dobro vpliva na kakovost našega življenja. Opazuj enkrat življenje tistih, ki se, recimo, vsak mesec spovedujejo. Jaz bi pričakoval, da bodo taki ljudje že tukaj nad vse sveti in popolni. A navadno najdemo med njimi prav toliko popačenih ljudij, kakor med temi, ki se sploh ne spovedujejo, ali pa še več.

Poznaš menda Nežo N.? Ta hodi vsak teden k spovedi, posti se in moli, vsak dan je na vse zgodaj po koncu in hiti z rožnim vencem v roki k maši, in vendar pri vsem tem ni človeka, ki bi bil tak hinavec in lažnjivec, kakor je ona. Ondan vzela je čez noč iz same „krščanske ljubezni“ neko krošnjarico k sebi, a kaj je storila po noči? Ukradla je krošnjarici iz žepa dva goldinarja. Zjutraj pa je šla kakor po navadi v cerkev, vsa zamaknjena v molitve.

Janez: Saj niso vsi taki, kakor Neža. Ne smeš vendar vseh pobožnih ljudij po enem kopitu soditi!

Tone: Tega nikakor nečem. Priznavam, da so med tistimi, ki se spovedujejo, tudi po-

šteni in odkritosrčni ljudje. Toda reči moram naravnost, da odgajajo take hinavce duhovniki sami, s tem da se ne ravnaajo natančno po Kristusovem nauku. Kristus in njegovi apostoli so zahtevali *ново življenje* od teh, ki so dobili odpusčenje grehov. Kristus je rekel svojim učencem: „*Resnično vam povem, če se ne spreobrnate in ne postanete kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo.*“ „*In kdor ne nosi svojega križa in ne hodi za menoj, ne more biti moj učenec.*“ — Duhovniki zahtevajo sicer od grešnika trden sklep, „nič več ne grešiti“, — a če človek po spovedi še bolj greši kakor pred njo, se vendar malokdaj zgodi, da bi se mu zaraditega odveza odrekla, ali da bi bil celo iz cerkve izobčen. Če se pride zopet spovedat in vnovič obljubi poboljšanje, je spet vse dobro.

Spomni se, na primer, Matije M. Po cele dneve popija in preklinja; nobena stvar mu ni sveta; ženo in otroke pretepa in z vsakomur se prepira. Ko pa pride velikonočni čas, postane za nekaj dni ves drugačen; posti se in moli, pa gre tudi k spovedi. Pričakovati bi bilo, da duhovnik svojo oblast porabi in mu njegove grehe zadrži, dokler se ne bi resnično poboljšal. A Matija obljubi „poboljšanje“, dobi odvezo, opravi nekoliko „pokore“, potem pa zopet živi kakor prej. — Kristus ali pa katerikoli izmed sv. apostolov bi rekel Matiju: „Matija, tvoji grehi ti ne morejo biti

odpuščeni, ker se jih resnično ne kesaš. Ti se moraš *popolnoma spreobrniti*, moraš postati *nov človek*, drugače si zgubljen. *Če se na novo ne rodiš, ne pojdeš nikoli v nebeško kraljestvo.*“ A naši duhovniki imajo več usmiljenja kakor Kristus: oni ne tirjajo *novega življenja*, ampak le „poboljšanje“ in opravljanje zunanje pobožnosti in cerkvenih obredov. Opazuj življenje, in prepričaj se!

Janez: Nekoliko je sicer res, kar praviš. Tudi jaz sem že včasih mislil, da ni prav, če duhovniki tako brez razločka vsem odpuščajo. Seveda, oni naložé pokoro, večjemu grešniku več, manjšemu pa manj. A kaj je ljudem mari pokora? Saj tudi zdaj ni tako ostra kakor svoje dni. Nekoliko očenašev ali češčenasimarij vsak rad zmoli, in tudi vbo-gajme se semtertje lahko kaj da. To ti že za prav dam, da bi morali duhovniki nekatere grehe odpustiti, drugim pa zadržati. A to bi bila jako težavna naloga za nje.

Tone: Seveda, bilo bi jako težavno. Prvič: Če ne bi dandanes hoteli duhovniki *vsem* odpuščati, bi mnogi ljudje sploh nehali hoditi k spovedi. Kajti mnogi so že tako popačeni, da gredo k spovedi le s tem namenom, da bi se svojih grehov iznebili in mogli vnovič služiti svojim strastem. Če jim enkrat duhovnik odtegne odvezo in pove čisto resnico, ne bi se pokazali več v spovednici, morebiti tudi v cerkvi ne.

Drugič: Ako bi hoteli duhovniki *v spovednici* nekaterim grehe odpuščati, drugim pa zadrževati, morali bi biti zmožni, gledati v srce. Drugače bi se dogajale strašne krivice: mnogim nevrednim bi se grehi odpustili, in mnogim skesanim zadržali. Kajti težko je, v vsakem slučaju razsoditi, ali se kdo resnično *iz srca* kesa, ali ne. Marsikdo danes joka nad svojimi grehi, jutri pa poje in se svojega grešnega življenja veseli. Človeško srce — vir greha — je najbolj popačena in zvijačna stvar na svetu. Nihče ne more gledati v srce in videti, ali v njem deluje milost Božja, ali hudobni duh. Hudobni duh se tudi pogostoma spreminja v angelja svetlosti, da bi njegovo delo v srcu tem bolj napredovalo. Človek težko pozna svoje lastno srce, če je tudi duhovnik; kako pa more razsoditi, ali je njegov bližnji vreden odveze ali ne?

Zato bi bilo najbolj pametno, če bi duhovniki tajno spoved sploh odpravili in rekli svojim župljanom odkritosrčno: „Nikar se ne hodite k nam spovedovat! Ni mogoče, da bi nam grehe samo enega tedna natančno razodeli, kako pa enega meseca, ali celega leta? In če bi to bilo mogoče, kako moremo vedeti, ali se resnično svojih grehov kesate, tako da hočete po vsaki ceni greh zapustiti in Bogu živeti? Vi nam pač lahko poveste: „Trdno sklenem, nič več ne grešiti, in vseh priložnosti v greh se varovati.“ A kdo nam je

porok, da je to resnica? Mnogi so nam že sto in stokrat to obljubili, in vendar je njih življenje vse drugo kakor krščansko. — Obrnite se torej se svojimi grehi k Jezusu Kristusu. On je sam na telesu svojem grehe vaše nesel na križ; On je pretrpel vso kazen za vaše grehe; On živi še vedno, da se potegne za vas, da vam grehe odpusti in vas iz oblasti greha in hudobnega duha reši. — Ne zahtevajte od nas, da bi vas mi presojali ali izkušali: „*Sami sebe izkušajte, ali ste v veri, sami sebe ogledujte*“. II. Kor. 13, 5. „*Naj vsakdo svoje delo izkuša, kajti vsakdo bo nosil svoje lastno breme*.“ Gal. 6, 4. Če kdo ima kako vprašanje gledé svojega zveličanja, mu bomo radi ustregli. Radi mu sv. evangelij še bolj natančno razložimo; radi bomo ž njim in za njega molili in vse storili, da mu pomagamo na pravo pot v nebesa. Naša naloga kot služabnikov Kristusovih je oznanjevati v njegovem imenu odpuščanje grehov skesanim in verujočim ljudem, brezbožnim pa božjo pravico in sodbo. To hočemo s pomočjo sv. Duha zvesto opravljati“.

Janez: Če pa spoved odpravijo, kako more kdo vedeti, da so mu grehi odpuščeni? Bilo bi vendar treba nekoga, ki bi mu rekel: „*Pomiloščen si, v stanu milosti božje si*.“

Tone: Saj je tu sv. Duh, ki nas tega zagotavlja. Sv. Duh je tako resnično in bistveno na svetu, kakor je bil Gospod Jezus svoje

dni. On nam spričuje, da so nam grehi odpuščeni, ako resnično v zasluženje Kristusovo verujemo. „*Sam ta Duh spričuje našemu duhu, da smo otroci božji*“, pravi sv. Pavel Rimlj. 8, 16. Posvetni ljudje ne morejo sv. Duha prejeti, ker „*svet ga ne vidi in tudi ne pozna*.“ Jan. 14, 17. A pravi verniki Ga znajo in njegov glas slišijo, ker pri njih in v njih biva. Le sv. Duh daje vernikom upanje večnega življenja in mir božji, ki preseza ves človeški razum.

Na takih ljudeh, ki so od Boga zadobili odpuščanje grehov, vidimo tudi neko znamenje. Oni grehu bolj in bolj odmirajo; njih življenje je čisto drugačno kakor je bilo prej. Prej so se veselili v grehu, zdaj je njih največje veselje, da služijo Bogu v pravičnosti in svetosti. Greh ne gospoduje več nad njimi, ampak milost božja, ki jih čim dalje bolj usposoblja, premagati greh in tudi tako imenovano „človeško slabost“. Njih novo življenje je znamenje, da so jim grehi odpuščeni in da so v stanu milosti božje. Kajti komur Gospod dá odpuščanje grehov, temu dá ob jednem tudi moč premagati greh. Taista milost božja, ki odpusti, dá tudi zmago nad grehom. Zato naj se nikdo ne vara: kdor ne more pokazati *novega življenja*, mu tudi grehi niso odpuščeni, dasi mu je duhovnik morda že stokrat odpustil. „*Če kdo Duha Kristusovega nima, ta ni njegov*“. Rimlj. 8, 9.

Janez: Ker že govoriva o spovedi, povej mi, kaj misliš o „zadostovanju, ki ga je grešnik dolžan Bogu zavoljo nečasti in bližnjemu zavoljo škode, ki mu jo je storil?“ (Kat. za sr. š.).

Tone: Kar se tiče bližnjega, sem ti že povedal, kaj smo dolžni. Kar se pa tiče Boga, ni mogoče, da bi mi kdaj Bogu za svoje grehe zadostili. Bogu ne moremo ničesa povrniti: niti časa, ki smo ga v grehu preživeli, niti Njegovih darov, ki smo jih zlorabljali. Da bi pa z molitvijo, s postom ali z miloščino Bogu zadostovali za svoje grehe, je zelo napačna misel. Kajti moliti, postiti se, miloščino dajati in dobra dela opravljati, je že itak naša dolžnost.

Molitev, na primer, je pogovor duše z Bogom in sredstvo, po katerem si božje darove izprosimo. Kako bi mogla biti molitev zadostilo ali povračilo Bogu za storjene grehe? Če se tvoj deček s teboj pogovarja in te česa prosi, ali smatraš to kot zadostilo za to, da je bil včeraj poreden?

Post je sredstvo, s katerim se naše telo usposoblja, da ne bi oviralo duše v pobožnih vajah in v molitvi. To tudi ni nobeno povračilo Bogu za storjene grehe.

Dobra dela opravljati je dvakrat naša dolžnost; prvič, smo dolžni dobro delati *že kot ljudje* sploh, — drugič, kot *kristjanov* pa je to še naša *posebna naloga*, z dobrimi deli kazati, da smo otroci božji. Z dobrimi deli

moremo sicer popraviti pohujšanje ali škodo, katero smo bližnjemu storili. A ni mogoče, da bi Bogu za svoje grehe zadostili, če bi tudi tisoč let nič drugega kakor dobra dela opravljali. Kristus je rekel: „Kedar opravite vse, kar vam je ukazano, recite: *„Nepotrebni hlapci smo; storili smo, kar smo bili dolžni storiti“*. (Luk. 17, 10.). Bog bo dobra dela poplačal, a le iz svoje neskončne milosti, kajti prav za prav ne zaslužimo nič plačila.

Bog tudi povračila ali zadostila za naše grehe od nas ne tirja. Ne strinjalo bi se to z Njegovo pravičnostjo, če bi kako povračilo zahteval. On je sam vse naše grehe in vso kazen za grehe naložil na svojega ljubljene Sina. Jezus Kristus pa je za naše grehe popolnoma zadostil.

Recimo, da si dolžan kakemu gospodu tisoč goldinarjev. Nek tvoj prijatelj pa pride in reče: „Vse hočem za te plačati, dolg in obresti.“ Tako tudi stori. Od gospoda pri- nese pobotnico, da je dolg popolnoma plačan. — A kaj bi rekel, če bi kmalu na to prišel hlapec gospodov in tirjal od tebe zadostilo ali povračilo za tvoj dolg? Rekel bi: „To ni pravično. Moj prijatelj je dolg kakor tudi obresti plačal. Ni pravično, da se še kaj od mene zahteva“.

Tako tudi ni pravično, če se nam reče, da moramo Bogu doprinesti kako zadostilo. Potem bi nekaj ne bilo v redu: bodi si, da

Kristus ni popolnoma plačal našega dolga, bodi si, da Bog nekaj že plačanega vnovič tirja. Pa nebeški Oče od nas ubogih ljudij ničesa ne tirja. Naš dolg je *popolnoma* plačan. Bog od nas le zahteva, da se spreobrnemo in verujemo v Jezusa Kristusa, ki je na križu za nas trpel in te-le pomenljive besede izpregovoril: „*Dopolnjeno je!*“

Ce mi pa vendar hočemo zadostilo primesti, kažemo, da niti nebeškemu Očetu, niti Jezusu Kristusu prav ne zaupamo. Z našim zadostilom Boga le razžalimo, ne pa poveličujemo.

Janez: A sv. Janez Krstnik je vendar-le pridigoval: „Prinašajte vreden sad pokore!“

Tone: To pa je kaj družega. To pomeni: Pokažite se svojim življenjem, da ste se ne samo površno, ampak resnično spreobrili: „kdor ima dve suknji, naj podeli tistemu, ki nima nobene; in kdor ima jedil, naj stori jednako. Kajti vsako dobro drevo rodi dober sad, malopridno drevo pa rodi malopriden sad“ (Luk. 3, 8—14.). Dober sad je znamenje novega življenja, ne pa zadostilo ali povračilo Bogu za storjene grehe.

Janez: No, kaj pa misliš o odpustkih, t. j. o „odpuščanju časnih kaznij, katere bi po odpuščenem grehu ali v sedanjem življenju ali pa po smrti v vicah morali trpeti?“ (Kat. za sr. š.)

Tone: Odpustki so cerkvena naredba, ka-

tere — kakor tudi spovedi — cilj in konec je, da drži ljudi v hlapčevski odvisnosti od duhovnikov. Kristus, niti sv. apostoli niso ničesa o odpustkih povedali.

Smrt in kri Kristusova nas je rešila večne smrti in vseh kaznij za greh. Kdor se je spreobrnil in veruje v Jezusa Kristusa, ta nima več pričakovati niti kazni, niti obsodbe za svoje grehe. Križev in težav, ki jih mora v tem življenju prenašati, ne sme smatrati za božjo kazen, ampak kot svoj del trpljenja, ki mu ga je Bog po svoji neskončni modrosti odmeril. „Na svetu boste bridkost imeli“, pravi Kristus. In sv. Pavel pravi: „Treba nam je po mnogih stiskah iti v kraljestvo božje“ (Ap. dej. 14, 22.). „Če s Kristusom trpimo, se tudi ž njim oslavimo“ (Rimlj. 8, 17.). In sv. Peter piše kristjanom, da „je to milost, ako kdo iz vestnosti do Boga prenaša težave, po krivem trpeč.“

Sicer Bog svoje otroke kaznuje, pa ne kot sodnik, ampak *kot oče*. Sv. Pavel pravi: „Ako trpite kazen, kaže se vam Bog kakor otrokom; kajti kje je sin, katerega bi ne kaznoval oče?“ Božje kaznenje nam je *koristno*, kajti ima namen, „da postanemo deležni Njegove svetosti“ (Hebr. 12, 5—11.). Bilo bi torej zelo napačno, če bi se hoteli po odpustkih iznebiti kaznenja božjega. „Kogar namreč Gospod ljubi, tega pokori; in šiba vsakega, katerega za sina sprejema.“ To ni

kazen pravičnosti, ampak milosti božje v naš blagor. Gotovo torej ne ravna cerkev po volji božji, če nas hoče takega koristnega kaznenja oprostiti.

Če mora kdo prenašati kake posledice svojega grešnega življenja, naj to tudi smatra za koristno kazen nebeškega Očeta. Odpustki mu bodo v takem slučaju malo pomagali.

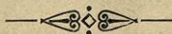
Da bi pa morali še po smrti v vicah trpeti kazen za svoje grehe, to se nikakor ne vjema z naukom Kristusovim in sv. apostolov. Kristus je rekel razbojniku na križu, ki je bil vendar velik grešnik: „*Danes boš z menoj v raj!*“ In za vse svoje učence je molil: „Oče, katere si mi dal, želim, da kjer bom jaz, bodo tudi oni z menoj; da vidijo mojo slavo, katero si mi dal“. Sv. apostoli so mnogo govorili in pisali o odpuščanju grehov in o posmrtnem življenju, pa niti besedice niso povedali o vicah; te so si šele pozneje izmislili duhovniki sami. Sv. pismo nas jasno uči, da vsi, ki so postali otroci božji po veri v Jezusa Kristusa, gredo po smrti naravnost k Gospodu.

Če bi verniki morali še po smrti kazen trpeti in se tako očiščevati svojih grehov, potem bi ne bilo res, da „nas kri Jezusa Kristusa, Sina božjega, očiščuje *slehnega greha*“. Potem bi ne bilo res, kar je Bog obljubil: „Vaših grehov in pregreškov se ne bodem več spominjal“. Potem bi ne bilo res,

da so verniki udje telesa Kristusovega. Kajti kako bi morali udje telesa Kristusovega celo po smrti še trpeti za grehe, za katere je bil že pred osemnajst sto leti kažnjen Jezus na križi? Potem bi se ne moglo reči: „Blagor mrtvim, ki v Gospodu umirajo. *Odslej*, reče Duh, *naj počivajo* od svojega truda; njih dela pa gredo za njimi“ (Skriv. raz. 14, 13.).

Janez: Zdaj pa zares ne vem, komu naj verujem, tebi ali duhovnikom?

Tone: Ni treba, da bi veroval meni, kakor tudi ne duhovnikom. Veruj le sv. evangelju, ki je veselo poročilo o ljubezni božji k nam grešnikom. Prosi Boga, da ti po svojem sv. Duhu da pravo spoznanje Jezusa Kristusa. Premišluj o smrti in o zasluženju Jezusovem, in zanašaj se na to, da On je tudi tebe ljubil in sebe samega dal za te. Izpovej svoje grehe Bogu in kmalu zadobiš trdno gotovost, da so ti odpuščeni. Potem boš z veselim srcem priznal, kar so vsi pravi kristjani priznavali in tudi sedaj priznavajo: *Verujem v odpusčenje grehov* po Jezusu Kristusu, Gospodu našem, kateremu bodi hvala in čast in slava zdaj in vekomaj. Amen.

Spoved Davidova.

Milostiv mi bodi, o Bog, po dobroti svoji; po obilosti svojega usmiljenja izbriši pregrehe moje. Čisto me operi krivde moje, in greha mojega očisti me. Ker svoje pregrehe jaz spoznavam, in moj greh stoji mi vedno pred očmi. Tebi, tebi samemu sem grešil in storil, kar je zlo tvojim očem; zato si pravičen v svojih izrekih in čist v svojih razsodbah. Glej, v krivici sem se rodil, in v grehu me je spočela mati moja. — Očisti me z izopom, da bodem čist; operi me, da bodem bolj bel kakor sneg. — Obrni srdito svoje obličje od mojih grehov, in vse krivde moje izbriši. Srce čisto mi ustvari, o Bog, in trdnega duha ponovi v meni. Ne zavrzi me izpred svojega obličja, in svojega svetega Duha ne jemlji od mene. — Gospod, odpri moje ustnice, in usta moja bodo oznanjala hvalo tvojo. Ker Ti se ne veseliš daritve, — sicer bi Ti jo dal, — tudi žgalnih daritev ne maraš. Daritve, Bogu ugodne, so duh potrj; srca potrtega in pobitega ne zametaš, o Bog!

Iz psalma 51.

Spoved izgubljenega sina.

„Oče, grešil sem zoper nebo in vpričo tebe; nisem več vreden, da bi se tvoj sin imenoval!“

Luk. 15, 21.

Spoved mitarjeva.

„Bog, bodi milostiv meni grešniku!“

Luk. 18, 13.

Tolažba skesanim grešnikom.

„Resnična je ta beseda in vsekakor vredna, da se sprejme: da je Kristus Jezus prišel na svet grešnike rešit, izmed katerih prvi sem jaz.“

Sv. Pavel I. Tim. 1, 15.

Jezus pravi: *„Nisem prišel klicat pravičnih, ampak grešnike k pokori.“*

Luk. 5, 32.

„Tako je Bog ljubil svet, da je dal svojega edinorojenega Sina, da se ne pogubi, kdorkoli vanj veruje, ampak da ima večno življenje.“

Jan. 3, 16.

„Vedite torej, bratje! da se vam oznanjuje odpuščenje grehov po Jezusu; tudi od vsega, česar se niste mogli opravičiti v Mojzesovi postavi, se bo vsak v Jezusu opravičil, kdor veruje.“

Ap. dej, 13, 38. 39.

„Če pripoznavamo svoje grehe, je Bog zvest in pravičen, da nam odpusti grehe in očisti nas sleherne krivice.“

I. Jan. 1, 9.

„Blagor mu, ki je oproščen prestopkov, in čegar greh je prikrit! Blagor človeku, kateremu Gospod ne všteva krivice in katerega duh nima v sebi zvijače.

Ko sem zamolčaval (svoj greh), starale so se kosti moje med stokanjem mojim po cele dneve. Ker podnevi in ponoči bila je težka nad mano roka Tvoja, tako da se mi je sok životni spremenil v poletni sopar.

Zato sem svoj greh Tebi razodel, in krivice svoje nisem prikril; dejal sem: „Izpovem se pregreškov svojih Gospodu!“ In Ti si odpustil kazen mojega greha.

Zato naj Tebe ponižno prosi vsak pobožni, kedar Te utegne najti: potem ga povodenj mnogih vodâ ne more doseči“. Iz psalma 32.

Jezusova kri.

O češčena sveta kri,
Ki se tekla za-me! —
Mislil na Kalvariji
Si, o Jezus na-me:
Če divja torej vihar,
Bodi Ti moj Gospodar!

Ti si trden temelj moj,
Neomajna skala.
Bodi duši moji voj,
Da bo zmagovala.
Ti ljubav si, Ti moj lek,
Naj uživam Te na vek!

Tam na križu, kjer visel
Si, Zveličar ljubi,
Leka duši bom prejel,
Da se ne pogubi:
Rane Tvoje so mi spas,
Pravi Duh mi Tvoj naglás.

Odpuščanje zadobim,
Če Te v srcu molim,
Če po Tebi hrepenim
In si Tebe volim.
Slava moja si le Ti,
In rešitev — Tvoja kri!

Pridi vsak!

Duša draga obtežena!
Spasil bo Zveličar te,
Slušaj le njegove glase,
Stisni se mu na srce!

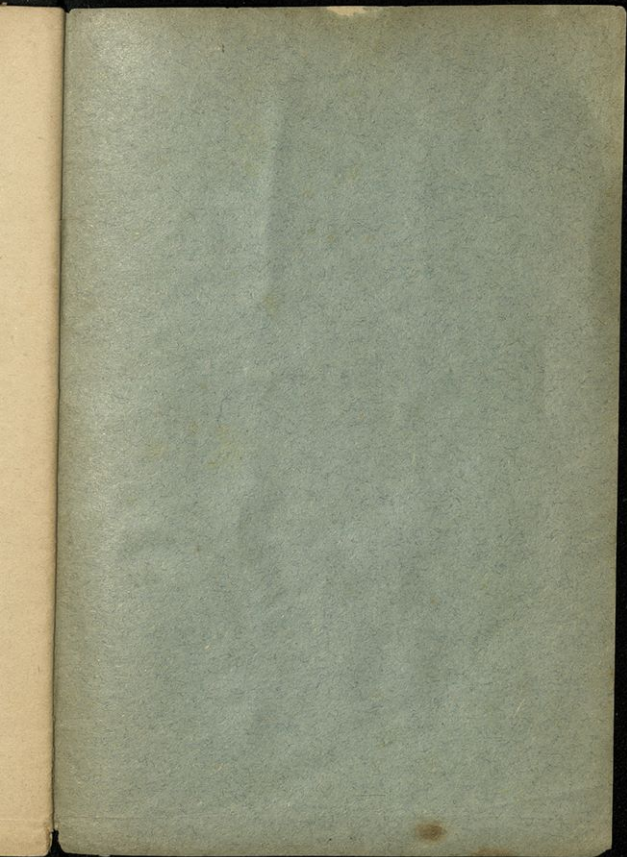
Draga duša zapuščena!
Išče te Zveličar tvoj,
Znamo mu ime je tvoje,
Pridi, nič se ga ne boj!

Ranjena predraga duša!
Jezus ti olajša bol,
Dobro ve za rane tvoje,
Celi iz ljubezni zgolj.

Draga onemogla duša!
Jezus te pripelje v raj,
Sam vzdržati se ne moreš,
Vrzi se mu v naročaj!

Pridi, pridi duša gladna!
Pridi, ti nešteti broj!
Sebe samega ti vžiti
Dal se bo Zveličar tvoj!

TISKARNA. V. HORNYÁNSZKEGA, BUDAPEST.

